

Hundens ”nye” verden!

Av yrkesinstruktør og stud. Etologi

Danmark Etologiske Institutt

Jon G. Hov

Gjennom deltagelse ved en rekke seminarer i inn og utland, har jeg kommet i kontakt med mange aktører i hundebransjen. Dette har vært lærerike og interessante observasjoner både på godt og vondt.

Jeg har fått innblikk i en skremmende utvikling der antropomorfismen styrer menneskene og deres holdninger til hund. Antropomorfismen (menneskeliggjøringen) viser seg som en viktig del av hundeholdet hvor folk flest menneskeliggjør sine hunder. Vi blir alle følelsesmessig engasjert i våre hunder, men det finnes dessverre mennesker som glemmer at en hund er en hund, og ikke et menneske på fire bein. Og det er i denne forbindelse problemene oppstår.

Amerikanske hundeeiere svarte slik på en undersøkelse gjort av American Animal Hospital Association i 2004:

- 50 prosent ville ta med hunden/katt på øde øy fremfor familiemedlemmer.
- 80 prosent sa at selskap var hovedgrunnen til at de eide en hund,
- 72 prosent det å kose med hunden var hundens viktigste egenskap.
- 79 prosent kjøpte bursdagsgave til sin hund
- 33 prosent snakket med hunden på telefon
- 62 prosent signerte julekort og lignende med hundens navn og bilde

Når folk flest vet at hunden er et flokkdyr og rovdyr, bør man forstå at å behandle hunden som et menneske ikke er rettferdig ovenfor hunden.

”Hunden har flere behov enn å bli snakket i telefonen med”.

For å få fullt utbytte og glede av en hund er det ikke nødvendig å trene hunden til å bli et halvt menneske, poenget er å åpne muligheten til å bli halvt hund selv.

Noe som opprører meg kraftig, er når jeg leser litteratur, og snakker med hundetrenerne som farer med løgn!

Den nye trenden i en del av den internasjonale hundeverdenen, er at det ikke skal være tillatt å si NEI!

Det skal fokuseres på å belønne hunden for det den gjør riktig.
(Å belønne er det da heller ingen uenighet om).

Og det hevdes av ulike aktører at det er mulig å trene, og oppdra hunden gjennom utelukkende bruk av positive forsterkninger.

Begrepet positivt, blir også missbrukt av aktører som spiller på hundeeierens antropomorfistiske syn og følelser i forhold til hunden.

Er du mindre glad i hunden fordi du setter en grense for hva som er lov, kontra hva som ikke er lov?

Begrepet positivt er også svært misvisende, og som ofte feiltolkes av hundeeiere. Positiv forsterkning er et positivt ladet begrep som assosieres med det å være snill. Negativ forsterkning blir ofte tolket med det å være slem.

Læringspsykologien tar ikke høyde for de abstrakte begrepene som det å være snill kontra det å være slem.

Som de fleste bør vite, eksisterer ikke disse begrepene i hundeverdenen.

Begrepene positiv forsterkning, negativ forsterkning, positiv straff og negativ straff, er hentet direkte fra læringspsykologien for å forklare hvordan et individ lærer.

Hvordan forandrer en atferd seg?

En atferd forandrer seg på grunn av konsekvensene.

I Læringspsykologien har man da definert de ulike konsekvensene, og satt disse inn i et system.

Jeg skal ikke i denne artikkelen gå i dybden for å forklare de forskjellige strategiene, det blir for omfattende. Men vi skal huske på at en forsterker er noe som øker hyppigheten av en atferd, og straff er noe som reduserer hyppigheten av en atferd.

Jeg har registrert at vi ved Nordenstam Hundskole har blitt kritisert fordi det brukes negativ forsterkning på våre kurs. Problemet til disse kritikerne er at de ikke har oppfattet at hundeeiere til daglig bruker negativ forsterkning og straff. De som hevder at de aldri bruker negativ forsterkning og positiv straff snakker usant, eller i beste fall mot bedre vitende!

Fordi: Hver gang det går tur med hunden brukes det negativ forsterkning.

Eksempel: Dersom hunden trekker i kobbet vil den få et ubehag i halsen på grunn av at den selv drar i båndet. I en slik situasjon blir det brukt negativ forsterkning i form av trekk i kobbet ved at for eksempel eier stopper opp, eller snur og går i en annen retning. Når kobbet strammer seg rundt halsen til hunden blir dette omtalt som positiv straff i læringspsykologien. Når hunden slutter å dra i kobbet, etter at eier har stoppet opp, blir dette omtalt som negativ forsterkning. Hunden har altså selv mulighet til å fjerne ubehaget.

Vi skal være klar over at negativ forsterkning ikke er negativ forsterkning før ubehaget opphører.

For å unngå å bruke negativ forsterkning i dette tilfellet, kan man mao aldri ha hunden i kobbelt, eller styre den ut av uønskelige situasjoner. Hvis hunden hopper opp på bordet for å stjele mat, dytter de fleste fornuftige hundeeiere hunden ned igjen. Dette er også et ubehag for hunden. Blir hunden "lei seg" av den grunn? Dersom hunden ligger i sofaen og man tar den ned igjen, har man også per definisjon påført hunden et ubehag.

Jeg kan ramse opp en uendelig rekke av eksempler på dette. Men jeg overlater til leseren å tenke etter.

Negativ forsterkning og positiv straff er en del i våre handlinger. Og slik vil det alltid være. Enten vi liker det eller ikke. Det er altså helt umulig å gjennomføre daglige rutiner uten å bruke negativ forsterkning og straff. Å trene kun utelukkende positivt innebærer at du ikke kan kreve at hunden forholder seg rolig ved at du holder den fysisk fast, for eksempel ved dyrlegebesøk.

Regler og grenser er positive tiltak, og det handler om å ta ansvar for et individ som DU har valgt å ta ansvar for!

Er ikke dette egentlig sunn fornuft? Hvordan skal det bli hvis hunden skal bestemme og styre våre liv?

Og: Hvordan fungerer egentlig en hundeflokk?

I hundeflokken bruker hundene selv til stadighet negativ forsterkning. Dette ser vi blant annet i vaske og stellesituasjoner, avkommets forsøk på å få mat utenom spisetider, tilfeldige tiltak og irettesettelser, hale draing, gapping over hodet, legge i bakken og krav om at stopp betyr stopp!

Er hundene grusomme dyremishandlere?

Nyere forskning viser også at det å være konsekvent har stor betydning for å få en velfungerende hund. Å være konsekvent betyr egentlig at eieren insisterer på at reglene blir fulgt, altså at vi sørger for at det som blir sagt blir gjort. Bruk sunn fornuft, og sørg for å etablere regler og grenser i ditt hundehold.